

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

1.1 Overordnet baggrund for forslaget

Inatsisartutlov nr. 13 af 22. november 2011 om den gymnasiale uddannelse trådte i kraft den 1. august 2012.

Der er efterfølgende konstateret usikkerhed om, hvorvidt der er tilstrækkelig hjemmel i loven til at udbyde gymnasial enkeltfagsundervisning og til at etablere studieforberedende kurser.

Desuden er der også konstateret usikkerhed om, hvorvidt hjemlen til at fastsætte regler om undervisernes faglige kompetence også vil kunne omhandle fastsættelse af regler om faglige mindstekrav.

1.2 Hovedlinjerne i lovforberedelsen

Da der alene er tale om præcisering af nogle hjemmelsbestemmelser, har der ikke været behov for inddragelse af eksterne parter i det lovforberedende arbejde.

2. Hovedpunkter i forslaget

Forslaget indeholder en hjemmel til udbud af undervisning i enkelte fag i den gymnasiale uddannelse og til etablering af studieforberedende kurser.

Forslaget præciserer desuden den eksisterende hjemmel til at fastsætte regler om undervisernes faglige kompetence, så denne udtrykkeligt også omfatter fastsættelse af faglige mindstekrav.

2.1 Udbud af enkeltfagsundervisning

Gymnasial enkeltfagsundervisning har indtil ikrafttrædelsen af Inatsisartutlov nr. 13 af 22. november 2011 om den gymnasiale uddannelse været reguleret ved Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 21 af 5. august 1992 om studerende ved Grønlands gymnasiale Uddannelser som ændret ved Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 28 af 27. juni 1994 om ændring af bekendtgørelse om studerende ved Grønlands gymnasiale Uddannelser.

Bekendtgørelsen fastsatte bl.a., at de enkelte skoler, der udbød gymnasiale uddannelser (GU) kunne oprette enkeltfagsundervisning i deres respektive skoledistrikter. Bekendtgørelsen fastsatte videre, at der ikke blev stillet krav om, at bestemte GU-fag udbydes, men at det i stedet skulle tilstræbes, at der var mulighed for, at kursisterne kunne sammenstykke en hel GU-eksamen.

Inatsisartutlov om den gymnasiale uddannelse indeholder ikke en klar hjemmel til udbud af studieforberevende enkeltfagsundervisning. Loven fastsætter i § 46, stk. 2, at studentereksamen desuden kan aflægges som enkeltfagseksamen ved sammenstyknin g af prøvekarakterer i alle obligatoriske fag, det nødvendige antal valgfag og individuelt studieprojekt, og at Naalakkersuisut kan fastsætte regler herom.

I lovens § 72, stk. 7, er det desuden fastsat, at Naalakkersuisut kan fastsætte regler om, i hvilke tilfælde elever, der følger enkeltfagsundervisning, skal betale gebyr for at deltage i undervisning og prøver, og at elever, som indstiller sig til prøve uden at være tilmeldt undervisningen (selvstuderende), skal betale et gebyr for at gå til prøve.

Det har således været forudsat ved lovens vedtagelse, at der fortsat skulle kunne udbydes studieforberevende enkeltfagsundervisning, men der har ikke været fastsat en udtrykkelig og klar hjemmel hertil, herunder til fastsættelse af nærmere regler herom. Med forslaget søges dette tilvejebragt.

2.2 Etablering af studieforberevende kurser

Loven indeholder ikke særskilt hjemmel til etablering af studieforberevende kurser. Loven indeholder i § 1, stk. 3, ganske vist en hjemmel for Naalakkersuisut til at fastsætte regler om særlige gymnasieuddannelsesforløb, som giver adgang til visse korte og mellemlange uddannelser i Grønland og Danmark efter de regler, der er fastsat herom. Denne bemyndigelse antages imidlertid ikke at give hjemmel til at etablere studieforberevende kurser, som ikke kan betragtes som egentlige gymnasieuddannelsesforløb.

Studieforberevende kurser har været praktiseret på forsøgsbasis på gymnasieskolen i Nuuk siden 2005 og på gymnasieskolen i Aasiaat siden 2008. Kurset har været kendt under forskellige betegnelser, herunder "1-årig GU for voksne", "Pilot-uddannelsen" og "1-årigt adgangskursus".

Kurset har hidtil haft hjemmel i Bekendtgørelse nr. 748 af 29. juni 2006 om Grønlands gymnasiale Uddannelse og om studieforberevende enkeltfagsundervisning (GU-bekendtgørelsen). Denne hjemmel er imidlertid bortfaldet ved ikrafttrædelsen af Inatsisartutlov nr. 13 af 22. november 2011 om den gymnasiale uddannelse.

Departementet for Uddannelse, Kirke, Kultur og Ligestilling har i august/september 2013 udarbejdet en analyse af kurset og har i forlængelse heraf gennemført et udviklingsarbejde med henblik på optimering af kurset. Dette er sket med inddragelse af kursus-dimittender, udbydere af kurset og modtagerinstitutionerne. Der er på baggrund heraf opnået enighed om at søge kurset videreført i et forløb, der varer 1 ½ år. Kurset vil være målrettet grønlandske mellemlange videregående uddannelser. Kurset vil som hidtil være målrettet voksne. Der vil være forøget timetal

i grønlandsk og dansk og tilpassede læreplaner, og der vil være andre tilpasninger, der er nødvendiggjort af, at der er tale om et kortere forløb end den gymnasiale uddannelse.

Det er i forbindelse med dette udviklingsarbejde fundet hensigtsmæssigt at få tydeliggjort en klar hjemmel i loven til at kunne udbyde kurset.

2.3 Præcisering af hjemlen til at fastsætte regler om undervisernes faglige kompetence til også at omfatte faglige mindstekrav

I § 57, stk. 1, i Inatsisartutlov om den gymnasiale uddannelse er det fastsat, at lærere, der underviser i henhold til loven, skal have undervisningskompetence i et eller flere fag i den gymnasiale uddannelse, og at undervisningskompetence består af faglig kompetence og pædagogisk kompetence. I § 57, stk. 2, er det fastsat, at Naalakkersuisut fastsætter nærmere regler om faglig og pædagogisk kompetence, herunder om mulighederne for at fravige kravene herom i loven.

I lovens § 58 er det fastsat, hvordan kravet om faglig kompetence kan opnås. Det er i stk. 1 fastsat, at faglig kompetence er betinget af en ved et universitet eller anden højere læreanstalt bestået kandidateksamen inklusive speciale i et eller flere fag i gymnasieskolens fagrække. Det fastsættes videre, at ved sideordnede fag i en tofags kombinationsuddannelse skal begge fag være inden for gymnasiets fagrække, og at det endvidere er en betingelse, at uddannelsen i sine enkeltdele og samlet har en sådan faglig metodisk bredde og dybde, at læreren kan undervise fagligt forsvarligt i relation til målene for gymnasieuddannelsen.

I § 58, stk. 2, er det endvidere fastsat, at faglig kompetence desuden kan erhverves ved anden uddannelse, eventuelt i kombination med efterfølgende fagligt kvalificerende relevant erhvervmæssig beskæftigelse. I stk. 3 er det endvidere fastsat, at lærere i de erhvervsrettede fag skal have erhvervs erfaring. I stk. 4 er det endelig fastsat, at rektor tildeler faglig kompetence i forbindelse med lærerens ansættelse på gymnasieskolen.

Der er endnu ikke fastsat regler i medfør af lovens § 57, stk. 2, men en bekendtgørelse herom er under udarbejdelse. I forbindelse hermed er der konstateret et behov for at kunne fastsætte regler om faglige mindstekrav til lærerens uddannelsesmæssige baggrund.

Mange lærere har gennemført en almindelig kandidateksamen fra et universitet med et eller to fag, som netop er tilrettelagt med henblik på at undervise i gymnasiet, og som derved opfylder lovens mindstekrav. Andre kan have en uddannelse bag sig, som egentlig havde et andet sigte og måske er sammensat af forskellige deleksamener, hvorefter de får lyst til at prøve kræfter med undervisning på et gymnasium. Det er ved vurderingen af denne sidstnævnte gruppe, at en oversigt over faglige mindstekrav for de enkelte fag er ønskelig.

Der er til brug herfor indarbejdet en præcisering af, at hjemlen i § 57, stk. 2, også omfatter hjemmel til at fastsætte faglige mindstekrav.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov		
Gældende lovgrundlag	Gældende formulering	Lovforslaget
Inatsisartutlov nr. 13 af 22. november 2011 om den gymnasiale uddannelse	Ingen bestemmelse herom	1. I § 1 indsættes som stk. 5-6: ” <i>Stk. 5.</i> Der kan udbydes undervisning i enkelte fag i den gymnasiale uddannelse. <i>Stk. 6.</i> Naalakkersuisut kan fastsætte regler om undervisning i enkelte fag i den gymnasiale uddannelse, herunder om udbud og adgang.”
Inatsisartutlov nr. 13 af 2. november 2011 om den gymnasiale uddannelse	Ingen bestemmelse herom	2. Efter § 1 indsættes: ” § 1a. Naalakkersuisut kan etablere studieforberevende kurser, der giver adgang til visse korte og mellemlange videregående uddannelser i Grønland. <i>Stk. 2.</i> Naalakkersuisut kan fastsætte regler om studieforberevende kurser, herunder om udbud, kapacitetsstyring, adgang og optagelse, organisering og indhold, evaluering og dokumentation, mødepligt og aktiv deltagelse m.v., understøttende aktiviteter og finansiering og deltagerbetaling.”
Inatsisartutlov nr. 13 af 22. november 2011 om den gymnasiale uddannelse	§ 57, stk. 2: ” <i>Stk. 2.</i> Naalakkersuisut fastsætter nærmere regler om faglig og pædagogisk kompetence, herunder om mulighederne for at fravige de	3. § 57, stk. 2, affattes således: ” <i>Stk. 2.</i> Naalakkersuisut fastsætter nærmere regler om faglig og pædagogisk kompetence, herunder om faglige mindstekrav og om

	i §§ 58-59 fastsatte krav.”	mulighederne for at fravige de i §§ 58-59 fastsatte krav.”

3. Administrative og økonomiske konsekvenser for det offentlige

Forslaget forventes ikke at medføre administrative og økonomiske konsekvenser for det offentlige, idet der alene er tale om en kodificering af praksis for så vidt angår studieforberedende kurser og enkeltfagsundervisning.

4. Administrative og økonomiske konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget forventes ikke at medføre administrative eller økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

5. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Forslaget forventes ikke at medføre miljø- eller naturmæssige konsekvenser.

6. Konsekvenser for borgere

Forslaget skaber klar hjemmel til at videreføre eksisterende tilbud vedr. studieforberedende kurser og enkeltfagsundervisning.

7. Andre væsentlige konsekvenser

Forslaget forventes ikke at medføre andre væsentlige konsekvenser.

8. Høring af myndigheder og organisationer

Lovforslaget har været fremsendt i høring i perioden fra den 6. december 2013 til og med den 3. januar 2014.

Forslaget har været til høring hos følgende høringsparter:

Formandens Departement	Departementet for Sundhed og Infrastruktur
Departementet for Finanser og Indenrigsanliggender	Departementet for Erhverv, Råstoffer og Arbejdsmarked
Departementet for Familie og Justitsvæsen	Departementet for Fiskeri Fangst og Landbrug
Departementet for Boliger	Departementet for Miljø og Natur
KANUKOKA	Undervisningsministeriet i Danmark
Uddannelsessøgendes organisationer	Børnetalsmanden

Uddannelsesinstitutioner i Grønland	Gymnasieskolerne
Højskoler i Grønland	Grønlands Arbejdsgiverforening

NUSUKA	SIK
IMAK	ASG (Akademikernes Sammenslutning i Grønland)
AK (Atorfillit Kattuffiat)	

Der er indkommet høringssvar fra Departementet for Sundhed og Infrastruktur, Departementet for Finanser og Indenrigsanliggender, Departementet for Erhverv, Råstoffer og Arbejdsmarked, KANUKOKA med særskilte bemærkninger fra Kommuneqarfik Sermersooq og Qeqqata Kommunia, Niuernermik Ilinniartfik i Nuuk, Kujataani Ilinniarnertuunngorniarfik i Qaqortoq, Ilisimatusarfik, Grønlands Arbejdsgiverforening, Akademikernes Sammenslutning i Grønland, IMAK og Meeqqat Inuusuttullu Oqaloqatiginnittarfiat.

Høringssvarene har ikke givet anledning til ændringer i forslaget, men til enkelte præciseringer i bemærkningerne til forslaget.

Centralt i høringssvarene har været en tilslutning til forslaget. Derudover har flere høringsparter påpeget ønskeligheden af, at brancheskolerne får mulighed for at udbyde gymnasial enkeltfagsundervisning, studieforberevende kurser og gymnasiale suppleringskurser. Det skal hertil bemærkes, at der i bekendtgørelsesform vil kunne fastsættes regler om udbud af enkeltfagsundervisning, studieforberevende kurser og suppleringskurser. Der påregnes udstedet bekendtgørelse herom i forbindelse med ændringsforslagets ikrafttræden. Det vil i den forbindelse blive vurderet, i hvilket omfang brancheskolerne vil kunne udbyde de nævnte aktiviteter. Ved vurderingen heraf vil der bl.a. blive lagt vægt på skolernes forudsætninger for at kunne løse opgaven og de samlede samfundsøkonomiske konsekvenser heraf.

Der henvises i øvrigt til kommenteringen af de enkelte høringssvar i det som bilag 1 til bemærkningerne udarbejdede høringssvarnotat.

I forbindelse med lovforslagets lovtekniske gennemgang er det fundet hensigtsmæssigt for så vidt angår den del af forslaget, der vedrørte præciseringer i den grønlandske version af forslaget, at denne del udgår af forslaget. Dette er med henblik på at foretage en mere gennemgribende gennemgang af den grønlandske version af loven. Det påregnes derfor, at særskilt forslag herom fremsættes på et senere tidspunkt.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1 (§ 1, stk. 5)

Bestemmelsen vil hjemle adgang til at udbyde undervisning i enkelte fag i den gymnasiale uddannelse (gymnasial enkeltfagsundervisning) og til at fastsætte regler herom.

Det er ikke fastsat, hvem der vil kunne udbyde gymnasial enkeltfagsundervisning. I udgangspunktet vil dette forventeligt ske af gymnasieskolerne som et supplement til den gymnasiale uddannelse. Naalakkersuisut vil med hjemmel i loven kunne fastsætte regler om bl.a. udbud af undervisningen. Dette vil også kunne omfatte en afgrænsning af, hvem der kan udbyde undervisningen.

Til nr. 1 (§ 1, stk. 6)

Bemyndigelsesbestemmelsen påregnes udmøntet i en bekendtgørelse, der vil kunne træde i kraft samtidig med ændringsforslaget.

Til nr. 2 (§ 1a, stk. 1)

Bestemmelsen vil hjemle adgang til at etablere studieforberevende kurser, der giver adgang til visse korte og mellemlange videregående uddannelser i Grønland og til at fastsætte regler herom.

Kursernes adgangsgivende karakter skal sikres gennem kursets sammensætning (fagpakke), niveau for fag, om fagene er obligatoriske eller valgfag og gennem læreplanerne for de enkelte fag.

Studieforberevende kurser er aktuelt målrettet voksne, hvilket også påregnes at være tilfældet fremover. Bestemmelsen tilsigter dog fleksibilitet med hensyn til målgruppen, hvorfor bestemmelsen ikke fastsætter begrænsninger heri.

Til nr. 2 (§ 1a, stk. 2)

Bemyndigelsesbestemmelsen påregnes udmøntet i en bekendtgørelse, der vil kunne træde i kraft samtidig med ændringsforslaget.

Til nr. 3 (§ 57, stk. 2)

Bestemmelsen præciserer hjemlen i § 57, stk. 2, til at fastsætte regler om faglig og pædagogisk kompetence, således at det tydeliggøres, at der også vil kunne fastsættes regler om faglige mindstekrav.

Reglerne om faglige mindstekrav vil forventeligt indeholde krav om, at uddannelsen omfatter studieaktiviteter af et vist minimumsomfang udtrykt i såkaldte ECTS-points (European Credit

Transfer and Accumulation System). ECTS-points bruges til at meritere uddannelseselementer mellem de højere videregående uddannelsesinstitutioner. 1 år udgør 60 ECTS-points. Systemet beskriver ikke niveauer på uddannelsen, men udelukkende længden. Dette betyder, at der også må fastsættes regler, der godtgør niveauet på uddannelsen. Heri vil der indgå en angivelse af, hvor meget obligatorisk kernestof, dybdestof, breddestof, fagdidaktik og videnskabsteori, uddannelsen skal indeholde.

Til § 2.

Det foreslås, at ændringsforslaget træder i kraft 1. juni 2014.